

PRVI IZVJEŠTAJ NA OSNOVU KOMENTARA PRISPJELIH OD STRANE ČLANOVA KONSULTATIVNOG FORUMA NA PRVU RADNUVERZIJU FSC STANDARDA BOSNE I HERCEGOVINE

Ovaj izvještaj sadrži informacije prikupljene tokom prvih javnih konsultacija sa članovima Konsultativnog foruma u cilju unapređenja prve radne verzije FSC standarda BiH. U procesu razvoja državnih FSC standarda predviđeno je da se uspostavi Konsultativni forum. Trenutno Konsultativni forum broji 42 člana¹. Uloga Konsultativnog foruma je da osigura da proces bude transparentan i da sve interesne grupe koje mogu biti pogođene implementiranjem FSC standarda imaju mogućnost da formalno daju komentare na različite verzije razvijenih FSC standarda BiH.

Period u kojem su vršene javne konsultacije na prvu radnu verziju FSC standarda BiH je bio 09.12.2016.-17.01.2017.

Izvještaj sadrži:

1. Analizu interesnih grupa koje su učestvovala u procesu konsultacija
2. Kompilaciju svih primljenih komentara i način na koji su oni adresirani u unaprijeđenoj prvoj radnoj verziji FSC standarda BiH

1. Analiza interesnih grupa koje su učestvovala u procesu konsultacija

U procesu javnih konsultacija ukupno osam članova Konsultativnog foruma je dostavilo svoje komentare na prvu radnu verziju FSC standarda BiH. Od ukupno osam članova Konsultativnog foruma koji su dostavili komentare, pet članova je se izjasnilo da nemaju komentare na prvu radnu verziju FSC standarda BiH, dok su preostala tri člana dostavila pisane komentare.

- Tri interesne grupe su predstavljale ekonomske interese
- Tri interesne grupe su predstavljale sociološke interese
- Dvije interesne grupe su predstavljale ekološke interese

Lista članova Konsultativnog foruma koji su dostavili komentare na prvu radnu verziju FSC standarda BiH

Br.	Institucija/organizacija	Datum slanja komentara
1.	Savez lovačkih organizacija u BiH	09.12.2016.
2.	Eko zeleni Tuzla	09.12.2016.
3.	Privredna/Gospodarska komora FBiH	09.12.2016.
4.	ŠPD “Srednjobosanske Šume“ d.o.o. Donji Vakuf	20.12.2016.
5.	ŠGD “Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres	20.12.2016.
6.	Šumarski fakultet Sarajevo	20.12.2016.
7.	Samostalni sindikat šumarstva, prerade drveta i papira BiH	21.12.2016.
8.	Centar za životnu sredinu, Banjaluka	20.12.2016.

¹ http://croatia.panda.org/projekti/promoviranje_odrivog_gospodarenja_umama_kao_podrka_odrivom_razvoju_u_bosni_i_hercegovini/

2. Kompilacija svih primljenih komentara i način na koji su oni adresirani u unaprijedenoj prvoj radnoj verziji FSC standarda BiH

Organizacija	Originalni broj i tekst indikatora ili verifikatora (Prva radne verzije FSC standarda za BiH)	Obrazloženje	Novi tekst indikatora ili verifikatora na koje se odnose komentari
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>1.1.1 Pravna registracija za provođenje svih aktivnosti gazdovanja šumama/dokumentacija o vlasništvu nad šumom je dokumentovana i nesporna</p> <p>-----</p> <p>Za organizaciju koja gospodari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rješenje o registraciji ili aktuelni izvod iz sudskog registra - Identifikacioni broj - Jedinstveni identifikacioni broj - PDV broj - Ugovor o korištenju šuma i šumskih zemljišta <p>Za vlasnika šume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokumentacija o vlasništvu izdata od strane nadležne institucije 	<p>Primjedba da se uz pobrojane dokumentacije doda i katastarski premjer nije uvažena, jer se podaci o katastarskom premjeru već nalaze u planskoj dokumentaciji. Pored toga primjedba je sadržana u drugim kriterijima.</p>	<p>1.1.1 Pravna registracija za provođenje svih aktivnosti gazdovanja šumama/dokumentacija o vlasništvu nad šumom je dokumentovana i nesporna</p> <p>Za organizaciju koja gospodari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rješenje o registraciji ili aktuelni izvod iz sudskog registra - Identifikacioni broj - Jedinstveni identifikacioni broj - PDV broj (za one koji su PDV obveznici) - Ugovor o korištenju šuma i šumskih zemljišta <p>Za vlasnika šume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokumentacija o vlasništvu izdata od strane nadležne institucije
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>1.1.2 Pravna registracija/dokumentacija o vlasništvu je dodijeljena od strane nadležnih institucija u skladu sa zakonski propisanim procedurama</p> <p>-----</p> <p>Uvid u važeće zakonske propise</p>	<p>Primjedba da se objedine indikatori 1.1.1. i 1.1.2. nije uvažena jer bi se na taj način moglo izjednačiti pitanje registracije za aktivnost i vlasništvo.</p>	<p>1.1.2 Pravna registracija/dokumentacija o vlasništvu je dodijeljena od strane nadležnih institucija u skladu sa zakonski propisanim procedurama</p> <p>Uvid u važeće zakonske propise.</p>
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>1.2.3 Granice šumskih područja obuhvaćenih certificiranjem su jasno označene, dokumentovane i jasno prikazane na kartama i</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Katastarski izvodi - Službena glasila koja opisuju granice šumskih područja - Topografske karte sa granicama šumskih područja - Podzakonski akti koji regulišu način označavanja granica <p>Provjera usklađenosti granica na terenu sa podacima iz dokumentacije</p>	<p>Uvažena je primjedba da se preciznije formuliše: umjesto “obuhvaćenih certificiranjem“ da ide „koja se stavljaju u postupak certificiranja“.</p> <p>Nije uvažena primjedba da se doda da granice šumskih područja koje se razmatraju pod tačkom 1.2. odgovaraju onima dokumentovanim kroz verifikatore 1.1. jer se to podrazumijeva.</p>	<p>1.2.3 Granice šumskih područja koja se stavljaju u postupak certificiranja su jasno označene, dokumentovane i jasno prikazane na kartama</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Katastarski izvodi - Službena glasila koja opisuju granice šumskih područja - Topografske karte sa granicama šumskih područja - Podzakonski akti koji regulišu način označavanja granica <p>Provjera usklađenosti granica na terenu sa podacima iz dokumentacije</p>
Centar za	1.3.1 Sve aktivnosti poduzete u šumskom području se	Uvažena je primjedba da se uz	1.3.1 Sve aktivnosti poduzete u šumskom području se

<p>životnu sredinu, Banjaluka</p>	<p>provode u skladu sa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Primjenjivim zakonima, podzakonskim propisima i administrativnim zahtjevima na svim nivoima vlasti u BiH (država, entitet, distrikt, kanton, lokalna zajednica) 2) Zakonskim i običajnim pravima 3) Obavezujućim stručnim uputstvima <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ažurirana baza podataka o primjenjivim zakonima, podzakonskim propisima i administrativnim zahtjevima na svim nivoima vlasti u BiH, dostupna svim zainteresiranim stranama - Nalazi inspekcijskih organa <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nadležnim inspekcijskim organima - korisnicima običajnih prava - uposlenicima organizacije koja gospodari/vlasnikom šuma - ostalim zainteresiranim stranama 	<p>pomenuto u 1.3.1. dodaju i propisi i međunarodni ugovori, konvencije i sporazumi koje je ratificirala BiH.</p>	<p>provode u skladu sa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Primjenjivim zakonima, podzakonskim propisima i administrativnim zahtjevima na svim nivoima vlasti u BiH (država, entitet, distrikt, kanton, lokalna zajednica) 2) Zakonskim i običajnim pravima 3) Obavezujućim stručnim uputstvima 4) Ratifikovanim (od strane BiH) međunarodnim ugovorima, propisima i konvencijama <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) - Ažurirana baza podataka o primjenjivim zakonima, podzakonskim propisima i administrativnim zahtjevima na svim nivoima vlasti u BiH, ratifikovanim međunarodnim ugovorima, propisima i konvencijama, dostupna svim zainteresiranim stranama <ul style="list-style-type: none"> - Nalazi inspekcijskih organa <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nadležnim inspekcijskim organima - korisnicima običajnih prava - uposlenicima organizacije koja gospodari/vlasnikom šuma - ostalim zainteresiranim stranama
<p>Centar za životnu sredinu, Banjaluka</p>	<p>UVOĐENJE DODATNOG INDIKATORA 1.4.4.</p>	<p>Nije uvažena primjedba da se uvede novi indikator 1.4.4., ali su u skladu sa prijedlogom dopunjeni verifikatori postojećeg indikatora 1.4.1.</p>	<p>1.4.1 Provode se mjere kako bi se osigurala zaštita od neovlaštene ili ilegalne sječe, lova, ribolova, hvatanja divljih životinja, prikupljanja proizvoda iz šume, naseljavanja i drugih neovlaštenih aktivnosti</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sistema i procedura nadzora i zaštite šuma od neovlaštenog korištenja - web stranice sa linkom za dojavu i opisom propisane procedure - Zapisnici i izvještaji o uočenim pojavama i poduzetim mjerama od strane organizacije koja gospodari i drugih nadležnih institucija <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uposlenicima organizacije koja gospodari/vlasnikom šuma - nadležnim inspekcijskim organima i javnom šumarskom

			<p>administracijom - ostalim zainteresiranim stranama</p> <p>Provjera na terenu osoblja i tehničke opremljenosti</p>
<p>Centar za životnu sredinu, Banjaluka</p>	<p>UVOĐENJE DODATNOG INDIKATORA 1.7.6. Postoji i primjenjuje se obavezujuća i javno dostupna procedura u svrhu prijavljivanja slučajeva mita, prisile i drugih oblika korupcije</p>	<p>Uvažena je primjedba da se uvede novi indikator i odgovarajući verifikatori</p>	<p>1.7.6. Postoji i primjenjuje se obavezujuća i javno dostupna procedura u svrhu prijavljivanja slučajeva mita, prisile i drugih oblika korupcije</p> <p>Provjera dokumentacije - web stranice sa linkom za dojavu i opisom propisane procedure - koja se odnosi na implementaciju procedure (slučajevi prijavljivanja, poduzete korektivne mjere, istražne radnje itd.)</p> <p>Konsultacije sa: - uposlenicima - inspekcijским organima - interesnim grupama</p>
<p>ŠPD Srednjobosanske šume doo Donji Vakuf</p>	<p>2.2.2 Mogućnosti za posao su otvorene za žene i muškarce pod istim uvjetima, a žene se podstiču da uzmu aktivno učešće na svim nivoima zapošljavanja</p>	<p>Primjedba nije uvažena, jer bi se na taj način ograničavalo ženama da rade određene poslove u šumarstvu. To ne znači da žene moraju da rade fizički zahtjevnije poslove, nego da imaju mogućnost da obavljaju iste.</p>	<p>2.2.2 Mogućnosti za posao su otvorene za žene i muškarce pod istim uvjetima, a žene se podstiču da uzmu aktivno učešće na svim nivoima zapošljavanja</p> <p>Provjera dokumentacije - Opis poslova i radnih zadataka - Eventualne žalbe uposlenika</p> <p>Konsultacije sa: - Uposlenicima</p>
<p>ŠGD Hercegbosanske šume doo Kupres</p>	<p>2.2.3. Poslovi koje tradicionalno obavljaju žene (rasadnička proizvodnja, uzgajanje šuma, sakupljanje nedrvnih šumskih proizvoda, vaganje, pakiranje, itd.) su uključeni u programe obuke i programe za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, na isti način kao i poslovi koje tradicionalno obavljaju muškarci</p>	<p>Uvažena primjedba da se u tekst indikatora dodaju i administrativni poslovi</p>	<p>2.2.3 Poslovi koje tradicionalno obavljaju žene (rasadnička proizvodnja, uzgajanje šuma, sakupljanje nedrvnih šumskih proizvoda, vaganje, pakiranje, administrativni poslovi, itd.) su uključeni u programe obuke i programe za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, na isti način kao i poslovi koje tradicionalno obavljaju muškarci</p> <p>Provjera dokumentacije - Dokumentacija o obuci uposlenika</p> <p>Konsultacije sa: - Uposlenicima</p>

<p>ŠGD Hercegbosanske šume doo Kupres</p>	<p>2.3.5 Učestalost i ozbiljnost nesreća na radu je konzistentno niska u odnosu na nacionalni prosjek u sektoru šumarstva</p>	<p>Uvažena primjedba da ne postoje podaci o nacionalnom prosjeku o nesrećama na radu. U tekst indikatora je dodano: “na prosječne podatke o nesrećama na radu u sektoru šumarstva na državnom/entitetskom/kantonalnom nivou“.</p>	<p>2.3.5 Učestalost i ozbiljnost nesreća na radu je konzistentno niska u odnosu na prosječne podatke o nesrećama na radu u sektoru šumarstva na državnom/entitetskom/kantonalnom nivou</p> <p>Provjera dokumentacije - Evidencija povreda na radu - Zvanični statistički podaci o evidenciji povreda na radu</p> <p>Konsultacije sa: - Uposlenicima - Šumskim radnicima</p>
<p>ŠGD Hercegbosanske šume doo Kupres</p>	<p>4.1.2 Kroz odgovarajuću saradnju sa lokalnim zajednicama identificiranim u kriteriju 4.1.1, dokumentira se i/ili mapira sljedeće: 1) Njihova zakonska i običajna vlasničko-korisnička prava, 2) Njihov pravni i običajni pristup i korisnička prava, vezano za šumske resurse i opštekorisne funkcije šuma, 3) Njihova zakonska i običajna prava i obaveze koje iz njih proizilaze, 4) Dokazi koji potkrepljuju ta prava i obaveze, 5) Područja u kojima postoje sporovi po pitanju prava između lokalne zajednice, vladinih institucija i/ili drugih interesnih grupa, 6) Sažetak načina na koji se zakonska, običajna prava i sporna prava prepoznaju od strane Organizacije koja gazduje/vlasnika šume i 7) Težnje i ciljevi lokalne zajednice koji se odnose na aktivnosti gospodarenja</p>	<p>Uvažena je primjedba o štamparskoj greški. U tekstu indikatora umjesto kriterija 4.1.1. je dodano kriterija 4.1.</p>	<p>4.1.2 Kroz odgovarajuću saradnju sa lokalnim zajednicama identificiranim u kriteriju 4.1., dokumentira se i/ili mapira sljedeće: 1) Njihova zakonska i običajna vlasničko-korisnička prava, 2) Njihov pravni i običajni pristup i korisnička prava, vezano za šumske resurse i opštekorisne funkcije šuma, 3) Njihova zakonska i običajna prava i obaveze koje iz njih proizilaze, 4) Dokazi koji potkrepljuju ta prava i obaveze, 5) Područja u kojima postoje sporovi po pitanju prava između lokalne zajednice, vladinih institucija i/ili drugih interesnih grupa, 6) Sažetak načina na koji se zakonska, običajna prava i sporna prava prepoznaju od strane Organizacije koja gazduje/vlasnika šume i 7) Težnje i ciljevi lokalne zajednice koji se odnose na aktivnosti gospodarenja</p> <p>Provjera dokumentacije - Podaci o zakonskim i običajnim vlasničko-korisničkim pravima i obavezama interesnih grupa iz lokalne zajednice u smislu pristupa šumi i korištenja šumskih resursa (korištenje drveta i nedrvenih proizvoda šume, lov, rekreacija, turizam, okupljanje, piknik i druge kulturološko-socijalne aktivnosti) - Spisak i kontakt podaci organizacija, institucija i predstavnika interesnih grupa iz lokalne zajednice - Podaci o područjima gdje se javljaju sporna ili konfliktna zakonska i običajna vlasničko-korisnička prava i obaveze</p> <p>Konsultacije sa: - Predstavnicima lokalnih zajednica i interesnih grupa</p>

<p>Centar za životnu sredinu, Banjaluka</p>	<p>5.1.1 Identificirani su resursi i usluge ekosistema koje mogu ojačati i diverzificirati lokalnu ekonomiju</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima u smislu identificiranja drvnih i nedravnih proizvoda i usluga ekosistema - Planovi upravljanja zaštićenim područjima - Lovnoprivredne osnove 	<p>Uvažena je primjedba da se u verifikatore doda: “Provjera usklađenosti dokumentacije sa strateškim smjericama za razvoj sektora šumarstva“</p> <p>Konsultacije sa zainteresovanim stranama</p>	<p>5.1.1 Identificirani su resursi i usluge ekosistema koje mogu ojačati i diverzificirati lokalnu ekonomiju</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima u smislu identificiranja drvnih i nedravnih proizvoda i usluga ekosistema - Planovi upravljanja zaštićenim područjima - Lovnoprivredne osnove - Provjera usklađenosti dokumentacije sa strateškim smjericama za razvoj sektora šumarstva <p>Konsultacije sa zainteresovanim stranama</p>
<p>Centar za životnu sredinu, Banjaluka</p>	<p>5.1.3 Kada Organizacija koja gospodari/vlasnik šume održava FSC promotivne aktivnosti koje se odnose na održavanje i/ili poboljšavanje usluga ekosistema, potrebno je pratiti upute koje se odnose na dodatne zahtjeve navedene u Aneksu C.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usklađenost sa zahtjevima u Aneksu C (Dodatni zahtjevi za usluge ekosistema) 	<p>Uvažene je primjedbe da se dodaju verifikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Provjera na terenu da li su aktivnosti poduzete u skladu sa zahtjevima u Aneksu C <p>Konsultacije sa zainteresiranim stranama</p>	<p>5.1.3 Kada Organizacija koja gospodari/vlasnik šume održava FSC promotivne aktivnosti koje se odnose na održavanje i/ili poboljšavanje usluga ekosistema, potrebno je pratiti upute koje se odnose na dodatne zahtjeve navedene u Aneksu C.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usklađenost planske dokumentacije sa zahtjevima u Aneksu C (Dodatni zahtjevi za usluge ekosistema) - Provjera na terenu da li su aktivnosti poduzete u skladu sa zahtjevima u Aneksu C - Konsultacije sa zainteresiranim stranama
<p>Centar za životnu sredinu, Banjaluka</p>	<p>5.2.4 Za komercijalno prikupljanje nedravnih šumskih proizvoda od strane Organizacije koja gospodari/vlasnika šume određuje se i poštuje održivi nivo iskorištavanja. Održivi nivo iskorištavanja se bazira na najboljim dostupnim informacijama</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja i korištenja nedravnih šumskih proizvoda - Studije o potencijalima nedravnih šumskih proizvoda - Izvještaji o korištenju nedravnih šumskih proizvoda <p>Konsultacija sa:</p>	<p>Primjedba nije uvažena jer je u ovom indikatoru fokus na komercijalnom prikupljanju nedravnih šumskih proizvoda, a problematika zaštite okoliša je detaljno obrađena u Principu 6.</p>	<p>5.2.4 Za komercijalno prikupljanje nedravnih šumskih proizvoda od strane Organizacije koja gospodari/vlasnika šume određuje se i poštuje održivi nivo iskorištavanja. Održivi nivo iskorištavanja se bazira na najboljim dostupnim informacijama</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja i korištenja nedravnih šumskih proizvoda - Studije o potencijalima nedravnih šumskih proizvoda - Izvještaji o korištenju nedravnih šumskih proizvoda - Dokumentacija o zaštićenim, ugroženim i potencijalno ugroženim vrstama (Zakonska regulativa koja definiše

	- Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume		zaštićene vrste, crvene liste i sl.) Konsultacija sa: - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume
ŠGD Hercegbosanske šume doo Kupres	5.4.1 Tamo gdje su cijene, kvaliteta i kapacitet nelokalnih i lokalnih preduzeća približno jednaki, koriste se: lokalne robe, usluge i proizvodnja u cilju povećavanja dodatnih vrijednosti proizvoda	Uvažena je primjedba i u tekst indikatora je dodano: "i u skladu sa važećim Zakonom o javnim nabavkama"	5.4.1 Tamo gdje su cijene, kvaliteta i kapacitet nelokalnih i lokalnih preduzeća približno jednaki, koriste se: lokalne robe, usluge i proizvodnja u cilju povećavanja dodatnih vrijednosti proizvoda i u skladu sa važećim Zakonom o javnim nabavkama Provjera dokumentacije - Izvještaji o gospodarenju i finansijskom poslovanju - Izvještaji i dokumentacija sa javnih nabavki - Potpisani ugovori sa lokalnim preduzećima (snabdjevačima i ugovaračima) Konsultacije sa: - Lokalnim preduzećima - Predstavnicima lokalnih zajednica
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	6.1.1 Koriste se najbolje dostupne informacije za identifikaciju okolišnih vrijednosti koje bi potencijalno mogle biti ugrožene aktivnostima gospodarenja unutar i izvan šumskog područja Provjera dokumentacije kojom bi se utvrdila dostupnost informacija za identifikaciju okolišnih vrijednosti (opštekorisnih funkcija šume, biodiverziteta, vodnih, zemljišnih, pejzažnih vrijednosti itd.) - Podaci o inventuri i taksaciji šuma - Podaci strateških dokumenata i inventura o stanju biodiverziteta, vodnih, zemljišnih i pejzažnih resursa - HCVF elaborati - Planovi upravljanja zaštićenim područjima - Naučni radovi i studije o lokalnim okolišnim vrijednostima (ukoliko postoje) Konsultacije sa: - Rukovodnim organima organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Naučnim institucijama	Uvažena primjedba da se u verifikatore doda "Konsultacije sa civilnim sektorom (iz oblasti zaštite prirode)"	6.1.1 Koriste se najbolje dostupne informacije za identifikaciju okolišnih vrijednosti koje bi potencijalno mogle biti ugrožene aktivnostima gospodarenja unutar i izvan šumskog područja Provjera dokumentacije kojom bi se utvrdila dostupnost informacija za identifikaciju okolišnih vrijednosti (opštekorisnih funkcija šume, biodiverziteta, vodnih, zemljišnih, pejzažnih vrijednosti itd.) - Podaci o inventuri i taksaciji šuma - Podaci strateških dokumenata i inventura o stanju biodiverziteta, vodnih, zemljišnih i pejzažnih resursa - HCVF elaborati - Planovi upravljanja zaštićenim područjima - Naučni radovi i studije o lokalnim okolišnim vrijednostima (ukoliko postoje) Konsultacije sa: - Rukovodnim organima organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Naučnim institucijama

			- Civilnim sektorom (iz oblasti zaštite prirode)
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>6.1.2 Procjene okoliša se provode detaljno i učestalo tako da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Uticaji aktivnosti gospodarenja na identificiranim okolišnim vrijednostima se mogu procijeniti kao za Kriterij 6.2 2) Rizici koji se odnose na okoliš se mogu identificirati kao za Kriterij 6.2 3) Potrebne mjere zaštite okoliša se mogu identificirati kao za Kriterij 6.3 i, 4) Praćenje utjecaja ili promjena u okolišu može biti provedeno kao za Princip 8. <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procedure za procjenu okolišnih vrijednosti - Planovi gospodarenja šumskim resursima i izvedbenih projekata (u smislu uključenja procjene okolišnih vrijednosti i uticaja aktivnosti gospodarenja na iste, u proces planiranja gospodarenja na svim nivoima) <p>Provjera usklađenosti planova gospodarenja i izvedbenih projekata (u smislu uključenja procjene okolišnih vrijednosti i uticaja aktivnosti gospodarenja na iste, u proces planiranja gospodarenja) sa stanjem na terenu</p> <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Predstavnicima lokalnih zajednica i interesnih grupa 	<p>Primjedba da se u verifikator dodaju konsultacije sa institucijama koje rade na zaštiti prirode i životne sredine nije uvažena jer je međusektorska prohodnost informacija i saradnja (uključujući problematiku životne sredine) osigurana u procesu izrade planske dokumentacije od strane resornog ministarstva i ostalih institucija iz drugih sektora.</p>	<p>6.1.2 Procjene okoliša se provode detaljno i učestalo tako da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Uticaji aktivnosti gospodarenja na identificiranim okolišnim vrijednostima se mogu procijeniti kao za Kriterij 6.2 2) Rizici koji se odnose na okoliš se mogu identificirati kao za Kriterij 6.2 3) Potrebne mjere zaštite okoliša se mogu identificirati kao za Kriterij 6.3 i, 4) Praćenje utjecaja ili promjena u okolišu može biti provedeno kao za Princip 8. <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procedure za procjenu okolišnih vrijednosti - Planovi gospodarenja šumskim resursima i izvedbenih projekata (u smislu uključenja procjene okolišnih vrijednosti i uticaja aktivnosti gospodarenja na iste, u proces planiranja gospodarenja na svim nivoima) <p>Provjera usklađenosti planova gospodarenja i izvedbenih projekata (u smislu uključenja procjene okolišnih vrijednosti i uticaja aktivnosti gospodarenja na iste, u proces planiranja gospodarenja) sa stanjem na terenu</p> <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Predstavnicima lokalnih zajednica i interesnih grupa
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>6.3.1 Aktivnosti gospodarenja se planiraju i provode kako bi se spriječili negativni utjecaji i zaštitio okoliš</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima i izvedbenih projekata (u smislu uključenja procjene okolišnih vrijednosti i uticaja aktivnosti gospodarenja na iste, u proces planiranja gospodarenja na svim nivoima) <p>Provjera usklađenosti planova gospodarenja i izvedbenih projekata (u smislu uključenja procjene okolišnih vrijednosti i uticaja aktivnosti gospodarenja na iste, u proces planiranja</p>	<p>Uvažen je komentar da se preciznije definišu interesne grupe. Pod pojmom interesne grupe se podrazumijevaju sve zainteresirane strane uključujući i nevladin sektor (uključujući i NVO koje se bave zaštitom prirode)</p>	<p>6.3.1 Aktivnosti gospodarenja se planiraju i provode kako bi se spriječili negativni utjecaji i zaštitio okoliš</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima i izvedbenih projekata (u smislu uključenja procjene okolišnih vrijednosti i uticaja aktivnosti gospodarenja na iste, u proces planiranja gospodarenja na svim nivoima) <p>Provjera usklađenosti planova gospodarenja i izvedbenih projekata (u smislu uključenja procjene okolišnih vrijednosti i uticaja aktivnosti gospodarenja na iste, u proces planiranja</p>

	<p>proces planiranja gospodarenja) sa stanjem na terenu (fokus na: gubitak i oštećenja biodiverziteta, gubitak produktivnog zemljišta, narušavanje režima tla i vode i sl.)</p> <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Predstavnicima lokalnih zajednica, interesnih grupa i ekoloških NVO 		<p>gospodarenja) sa stanjem na terenu (fokus na: gubitak i oštećenja biodiverziteta, gubitak produktivnog zemljišta, narušavanje režima tla i vode i sl.)</p> <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Interesnim grupama (sa naglaskom na predstavnike lokalnih zajednica i ekoloških NVO)
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>6.3.3 U slučaju pojave negativnih utjecaja na okoliš, usvajaju se mjere za sprečavanje dalje štete i negativni utjecaji su ublaženi i/ili popravljani</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima i izvedbenih projekata (u smislu uključenja procjene okolišnih vrijednosti i uticaja aktivnosti gospodarenja na iste, u proces planiranja gospodarenja na svim nivoima) <p>Provjera usklađenosti planova gospodarenja i izvedbenih projekata (u smislu uključenja procjene okolišnih vrijednosti i uticaja aktivnosti gospodarenja na iste, u proces planiranja gospodarenja) sa stanjem na terenu (fokus na: gubitak i oštećenja biodiverziteta, gubitak produktivnog zemljišta, narušavanje režima tla i vode i sl.)</p> <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Predstavnicima lokalnih zajednica, interesnih grupa i ekoloških NVO 	<p>Uvažena je primjedba da se u verifikatore doda: “Sa mjerama za ublažavanje/poprvljanje šteta“, kao i “Sa provjerom rezultata provedenih mjera za ublažavanje/poprvljanje šteta“.</p> <p>Izveštaj o rezultatima provedenih mjera na terenu</p>	<p>6.3.3 U slučaju pojave negativnih utjecaja na okoliš, usvajaju se mjere za sprečavanje dalje štete i negativni utjecaji su ublaženi i/ili popravljani</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima i izvedbenih projekata (u smislu uključenja procjene okolišnih vrijednosti i uticaja aktivnosti gospodarenja na iste, u proces planiranja gospodarenja na svim nivoima) sa mjerama za ublažavanje/poprvljanje šteta <ul style="list-style-type: none"> - Provjera usklađenosti planova gospodarenja i izvedbenih projekata (u smislu uključenja procjene okolišnih vrijednosti i uticaja aktivnosti gospodarenja na iste, u proces planiranja gospodarenja) sa stanjem na terenu (fokus na: gubitak i oštećenja biodiverziteta, gubitak produktivnog zemljišta, narušavanje režima tla i vode i sl.) sa provjerom rezultata provedenih mjera za ublažavanje/poprvljanje šteta - Izveštaj o rezultatima provedenih mjera na terenu <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Predstavnicima lokalnih zajednica, interesnih grupa i ekoloških NVO
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>6.5.1 Koriste se najbolje dostupne informacije za identifikaciju izvornih ekosistema koji postoje ili će postojati u prirodnim uvjetima, unutar šumskog područja.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p>	<p>Nije uvažena primjedba da je potrebno uključiti naučne radnike/istraživače u sam proces jer je predviđeno konsultovanje naučnih studija i radova koje su radili naučni radnici.</p>	<p>6.5.1 Koriste se najbolje dostupne informacije za identifikaciju izvornih ekosistema koji postoje ili će postojati u prirodnim uvjetima, unutar šumskog područja.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima

	<ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima - Mape, stručne studije i naučni radovi - HCVF elaborati <p>Provjera na terenu prisustva i stanja ekosistema pod 6.5.1</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Mape, stručne studije i naučni radovi - HCVF elaborati <p>Provjera na terenu prisustva i stanja ekosistema pod 6.5.1</p>
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>6.5.2 Reprerentativni uzorci područja izvornih ekosistema su zaštićeni, tamo gdje postoje.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - HCVF elaborati - Planovi upravljanja reprerentativnim uzorcima ekosistemima pod 6.5.1 <p>Terenska posjeta reprerentativnim uzorcima ekosistemima pod 6.5.1 (npr. prašumskim odjelima ili rezervatima)</p>	Nije uvažena primjedba da je potrebno uključiti naučne radnike/istraživače u sam proces jer je predviđeno konsultovanje naučnih studija i radova koje su radili naučni radnici.	<p>6.5.2 Reprerentativni uzorci područja izvornih ekosistema su zaštićeni, tamo gdje postoje.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - HCVF elaborati - Planovi upravljanja reprerentativnim uzorcima ekosistemima pod 6.5.1 - naučni i stručni radovi (ukoliko postoje) <p>Terenska posjeta reprerentativnim uzorcima ekosistemima pod 6.5.1 (npr. prašumskim odjelima ili rezervatima)</p>
ŠPD Srednjobosanske šume doo Donji Vakuf	<p>6.5.5 Reprerentativni uzorci površina u kombinaciji sa drugim komponentama mreže zaštićenih područja čine minimalno 10% površine šumskog područja.</p>	Primjedba nije uvažena jer FSC propisuje da reprerentativni uzorci površina u kombinaciji sa drugim komponentama mreže zaštićenih područja čine minimalno 10% površine šumskog područja.	<p>6.5.5 Reprerentativni uzorci površina u kombinaciji sa drugim komponentama mreže zaštićenih područja čine minimalno 10% površine šumskog područja.</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - HCVF elaborati i mape - Mape i planovi upravljanja reprerentativnim uzorcima ekosistemima pod 6.5.1 <p>Terenska posjeta reprerentativnim uzorcima ekosistemima pod 6.5.1 (npr. prašumskim odjelima ili rezervatima)</p>
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>6.6.1 Aktivnosti gospodarenja održavaju zajednice biljaka i karakteristike staništa koja se nalaze unutar izvornih ekosistema u kojem se nalazi šumsko područje.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima (u smislu održavanja autohtonih zajednica biljaka i karakteristika staništa) <p>Terenska provjera uticaja aktivnosti gospodarenja na autohtone zajednice biljaka i karakteristike staništa</p>	Uvažena je primjedba i u verifikatore je dodato: - naučni i stručni radovi koji se odnose na izvorne zajednice biljaka i karakteristike staništa (ukoliko postoje)	<p>6.6.1 Aktivnosti gospodarenja održavaju zajednice biljaka i karakteristike staništa koja se nalaze unutar izvornih ekosistema u kojem se nalazi šumsko područje.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima (u smislu održavanja autohtonih zajednica biljaka i karakteristika staništa) - naučni i stručni radovi koji se odnose na izvorne zajednice biljaka i karakteristike staništa (ukoliko postoje) <p>Terenska provjera uticaja aktivnosti gospodarenja na</p>

			autohtone zajednice biljaka i karakteristike staništa
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>6.6.3 Aktivnosti gospodarenja održavaju, poboljšavaju ili obnavljaju karakteristike staništa povezane sa izvornim ekosistemima u cilju održavanja diverziteta vrsta koje se prirodno pojavljuju i njihovog genetičkog diverziteta.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima (u smislu održavanja diverziteta vrsta koje se prirodno pojavljuju i očuvanja njihovog genetičkog diverziteta) <p>Terenska posjeta područjima u kojima aktivnosti gospodarenja podstiču održavanje diverziteta vrsta koje se prirodno pojavljuju i očuvanja njihovog genetičkog diverziteta</p>	<p>Uvažena je primjedba i u verifikatore je dodato:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naučni i stručni radovi koji se odnose na izvorne zajednice biljaka i karakteristike staništa (ukoliko postoje) 	<p>6.6.3 Aktivnosti gospodarenja održavaju, poboljšavaju ili obnavljaju karakteristike staništa povezane sa izvornim ekosistemima u cilju održavanja diverziteta vrsta koje se prirodno pojavljuju i njihovog genetičkog diverziteta.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima (u smislu održavanja diverziteta vrsta koje se prirodno pojavljuju i očuvanja njihovog genetičkog diverziteta) - naučni i stručni radovi koji se odnose na izvorne zajednice biljaka i karakteristike staništa (ukoliko postoje) <p>Terenska posjeta područjima u kojima aktivnosti gospodarenja podstiču održavanje diverziteta vrsta koje se prirodno pojavljuju i očuvanja njihovog genetičkog diverziteta</p>
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>6.8.1 Održava se promjenjivi mozaik vrsta, veličina, dobi, prostornih nivoa i regeneracijskih ciklusa koji odgovaraju vrijednostima krajolika.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima - Mape i podaci o inventuri i taksaciji šuma <p>Provjera na terenu u cilju utvrđivanja uticaja aktivnosti gospodarenja na održavanje elemenata Kriterija 6.8</p> <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume 	<p>Uvažena je primjedba i u verifikatore je dodato:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ostala stručno-naučna dokumentacija koja odgovara ovom indikatoru <p>Konsultacije sa interesnim grupama</p>	<p>6.8.1 Održava se promjenjivi mozaik vrsta, veličina, dobi, prostornih nivoa i regeneracijskih ciklusa koji odgovaraju vrijednostima krajolika.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima - Mape i podaci o inventuri i taksaciji šuma - Ostala stručno-naučna dokumentacija koja odgovara ovom indikatoru <p>Provjera na terenu u cilju utvrđivanja uticaja aktivnosti gospodarenja na održavanje elemenata Kriterija 6.8</p> <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Interesnim grupama
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>7.1.2 Definirani su specifični, operativni ciljevi gospodarenja koji se odnose na ispunjavanje ovog standarda.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pisane politike i strategija organizacije koja gospodari 	<p>Uvažena je primjedba i u verifikatore je dodato:</p> <p>Provjera usklađenosti pisanih politika i strategija organizacije sa planovima gospodarenja</p>	<p>7.1.2 Definirani su specifični, operativni ciljevi gospodarenja koji se odnose na ispunjavanje ovog standarda.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pisane politike i strategija organizacije koja gospodari

	šumom - Planovi gospodarenja šumskim resursima (fokus na šumsko-gospodarsku osnovu)		šumom - Planovi gospodarenja šumskim resursima (fokus na šumsko-gospodarsku osnovu) - Provjera usklađenosti pisanih politika i strategija organizacije sa planovima gospodarenja
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	7.2.1 Plan gospodarenja uključuje aktivnosti gospodarenja, procedure, strategije i mjere za postizanje ciljeva gospodarenja. ----- Provjera dokumentacije - Planovi gospodarenja šumskim resursima (fokus na šumsko-gospodarsku osnovu)	Primjedba da se provjerit da li je plan u skladu sa strategijom i zakonskom opredjeljenošću nije uvažena jer je fokus u ovom indikatoru na šumsko-gospodarskoj osnovi.	7.2.1 Plan gospodarenja uključuje aktivnosti gospodarenja, procedure, strategije i mjere za postizanje ciljeva gospodarenja. ----- Provjera dokumentacije - Planovi gospodarenja šumskim resursima (fokus na šumsko-gospodarsku osnovu)
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	7.3.1 Dokazivi ciljevi i frekvencija njihove procjene su definirani za monitoring i procjenu napretka prema ispunjenju svakog cilja gospodarenja. ----- Provjera dokumentacije - Planovi gospodarenja šumskim resursima u smislu da li sadrže ciljeve koji se odnose na: prinos šumskih proizvoda, sastav i promjene u sastavu flore i faune, biodiverzitet, visoke zaštitne vrijednosti (HCV), vodni režim, režim tla, skladištenje karbona, kulturološko-sociološke usluge, koristi za lokalnu zajednicu, sigurnost na radu i ekonomsku održivost. Konsultacije sa: - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Predstavnicima interesnih grupa	Primjedba da se utvrdi razrađenost i ispunjenje ciljeva nije uvažena jer je utvrđivanje razrađenosti i ispunjenja definiranih ciljeva osigurano kroz uvid u operativnu plansku dokumentaciju i konsultacije sa predstavnicima interesnih grupa. Klasifikacija ciljeva po funkcijama nije ista u Entitetima, pa bi u tom smislu dati prijedlog predstavljao nepotrebnu komplikaciju.	7.3.1 Dokazivi ciljevi i frekvencija njihove procjene su definirani za monitoring i procjenu napretka prema ispunjenju svakog cilja gospodarenja. ----- Provjera dokumentacije - Planovi gospodarenja šumskim resursima u smislu da li sadrže ciljeve koji se odnose na: prinos šumskih proizvoda, sastav i promjene u sastavu flore i faune, biodiverzitet, visoke zaštitne vrijednosti (HCV), vodni režim, režim tla, skladištenje karbona, kulturološko-sociološke usluge, koristi za lokalnu zajednicu, sigurnost na radu i ekonomsku održivost. Konsultacije sa: - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Predstavnicima interesnih grupa
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	7.6.1 Odgovarajući angažman se koristi kako bi se osiguralo da se pogođene interesne grupe proaktivno i transparentno uključe u sljedeće procese: 1) Rješavanje sporova (Kriterij 1.6, Kriterij 2.6, Kriterij 4.6); 2) Definiranje plata (Kriterij 2.4); 3) Identifikaciju prava (Kriterij 3.1, Kriterij 4.1), mjesta (Kriterij 3.5, Kriterij 4.7) i utjecaja (Kriterij 4.5); 4) Aktivnosti društveno-ekonomskog razvoja lokalnih zajednica (Kriterij 4.4) 5) Procjenu, gospodarenje i monitoring visoko zaštitnih vrijednosti (Kriterij 9.1,	Uvažena je primjedba i u tekst indikatora je dodano: 6) osiguranje opštekorisnih funkcija šume.	7.6.1 Odgovarajući angažman se koristi kako bi se osiguralo da se pogođene interesne grupe proaktivno i transparentno uključe u sljedeće procese: 1) Rješavanje sporova (Kriterij 1.6, Kriterij 2.6, Kriterij 4.6); 2) Definiranje plata (Kriterij 2.4); 3) Identifikaciju prava (Kriterij 3.1, Kriterij 4.1), mjesta (Kriterij 3.5, Kriterij 4.7) i utjecaja (Kriterij 4.5); 4) Aktivnosti društveno-ekonomskog razvoja lokalnih zajednica (Kriterij 4.4) i 5) Procjenu, gospodarenje i monitoring visoko zaštitnih vrijednosti (Kriterij 9.1, Kriterij 9.2, Kriterij 9.4) i 6) osiguranje opštekorisnih funkcija šume.

	<p>Kriterij 9.2, Kriterij 9.4.).</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interna procedura za uključivanje interesnih grupa - Dokazi o primjeni procedure <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Predstavnicima interesnih grupa 		<p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interna procedura za uključivanje interesnih grupa - Dokazi o primjeni procedure <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Predstavnicima interesnih grupa
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>UVOĐENJE DODATNOG INDIKATORA</p> <p>7.6.5. Organizacija koja gospodari/vlasnik šume posjeduje web stranicu putem koje osigurava pravovremenu informiranost i uključenost interesnih strana u planiranje gospodarenja i procese monitoringa</p>	Uvažena je primjedba da se uvede novi indikator 7.6.5. i odgovarajući verifikatori .	<p>7.6.5. Organizacija koja gospodari/vlasnik šume posjeduje web stranicu putem koje osigurava pravovremenu informiranost i uključenost interesnih strana u planiranje gospodarenja i procese monitoringa</p> <p>Provjera sadržaja web stanice</p> <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Predstavnicima interesnih grupa
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>8.1.1 Procedure za monitoring implementacije plana gospodarenja, uključujući politike i ciljeve gospodarenja i postizanje dokazivih ciljeva su dokumentirane i provedene.</p> <p>-----Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postojanje i sadržaj Procedure za monitoring koja sadrži sve elemente navedene pod 8.1.1 <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rukovodnim organima organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume 	Uvažena je primjedba da je u tekst verifikatora potrebno uključiti konsultacije sa interesnim grupama.	<p>8.1.1 Procedure za monitoring implementacije plana gospodarenja, uključujući politike i ciljeve gospodarenja i postizanje dokazivih ciljeva su dokumentirane i provedene.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postojanje i sadržaj Procedure za monitoring koja sadrži sve elemente navedene pod 8.1.1 <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rukovodnim organima organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Konsultacije sa interesnim grupama
ŠGD Hercegbosanske šume doo Kupres	<p>8.5.3 Računi od prodaje ili slična dokumentacija se čuvaju u trajanju od najmanje pet godina za sve proizvode koji se prodaju sa FSC oznakom, koji sadrže minimalno sljedeće informacije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Naziv i adresu kupca; 2) Datum prodaje; 3) Domaći i naučni naziv vrste; 4) Opis proizvoda; 5) Zapreminu (ili količinu) prodaje; 6) Certifikacijski kod; i 	Nije uvažena primjedba, jer se podrazumijeva da se naučni naziv vrste upisuje u račune koji se pripremaju u elektronskoj formi i printaju za potrebe sljedljivosti proizvoda. To ne znači da naučni naziv vrste treba upisivati u otpremne iskaze i uplatnice.	<p>8.5.3 Računi od prodaje ili slična dokumentacija se čuvaju u trajanju od najmanje pet godina za sve proizvode koji se prodaju sa FSC oznakom, koji sadrže minimalno sljedeće informacije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Naziv i adresu kupca; 2) Datum prodaje; 3) Domaći i naučni naziv vrste; 4) Opis proizvoda; 5) Zapreminu (ili količinu) prodaje; 6) Certifikacijski kod; i

	7) FSC oznaku "FSC 100%" koja identificira proizvode koji se prodaju kao FSC certificirani.		7) FSC oznaku "FSC 100%" koja identificira proizvode koji se prodaju kao FSC certificirani.
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>9.2.4 Gospodarske aktivnosti su efikasne u održavanju i/ili poboljšavanju visokih zaštitnih vrijednosti.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - HCVF elaborati - Planovi gospodarenja šumskim resursima <p>Provjera na terenu da li su aktivnosti gospodarenja efikasne u održavanju i/ili poboljšavanju HCV</p> <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume 	Uvažena je primjedba da je u tekst verifikatora potrebno uključiti konsultacije sa interesnim grupama.	<p>9.2.4 Gospodarske aktivnosti su efikasne u održavanju i/ili poboljšavanju visokih zaštitnih vrijednosti.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - HCVF elaborati - Planovi gospodarenja šumskim resursima <p>Provjera na terenu da li su aktivnosti gospodarenja efikasne u održavanju i/ili poboljšavanju HCV</p> <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Konsultacije sa interesnim grupama
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>9.3.1 Visoke zaštitne vrijednosti i područja visokih zaštitnih vrijednosti o kojima su ovisne se održavaju i/ili poboljšavaju, uključujući implementiranje razvijenih gospodarskih aktivnosti.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - HCVF elaborati - Planovi gospodarenja šumskim resursima <p>Provjera na terenu da li su aktivnosti gospodarenja efikasne u održavanju i/ili poboljšavanju HCV</p> <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume 	Uvažena je primjedba da je u tekst verifikatora potrebno uključiti konsultacije sa interesnim grupama.	<p>9.3.1 Visoke zaštitne vrijednosti i područja visokih zaštitnih vrijednosti o kojima su ovisne se održavaju i/ili poboljšavaju, uključujući implementiranje razvijenih gospodarskih aktivnosti.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - HCVF elaborati - Planovi gospodarenja šumskim resursima <p>Provjera na terenu da li su aktivnosti gospodarenja efikasne u održavanju i/ili poboljšavanju HCV</p> <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Konsultacije sa interesnim grupama
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>10.2.1 Vrste koje su odabrane za obnovu su ekološki dobro prilagodljive vrste, autohtone vrste i vrste lokalne provinijencije, osim ako ne postoji jasno i odgovarajuće opravdanje za korištenje genotipova i vrsta koje nisu lokalnog porijekla.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima (fokus na plan obnove/pošumljavanja) 	Nije uvažena primjedba da se objedine 10.2.1. sa 10.2.2.	<p>10.2.1. Vrste koje su odabrane za obnovu su u skladu sa ciljevima obnavljanja i ciljevima gospodarenja i ekološki su dobro prilagodljive vrste, autohtone vrste i vrste lokalne provinijencije, osim ako ne postoji jasno i odgovarajuće opravdanje za korištenje genotipova i vrsta koje nisu lokalnog porijekla.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima (fokus na plan

	<p>- Dokazi o porijeklu sadnog materijala - Elaborati o opravdanosti za korištenje alohtonog sadnog materijala (ako postoje)</p> <p>Konsultacije sa: - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume</p>		<p>obnove/pošumljavanja) - Dokazi o porijeklu sadnog materijala - Elaborati o opravdanosti za korištenje alohtonog sadnog materijala (ako postoje)</p> <p>Konsultacije sa: - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume</p>
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>10.2.2 Vrste koje su odabrane za obnovu. ----- Provjera dokumentacije - Planovi gospodarenja šumskim resursima (fokus na plan obnove/pošumljavanja) - Elaborati o opravdanosti za korištenje alohtonog sadnog materijala (ako postoje)</p>	Nije uvažena primjedba da se objedine 10.2.1. sa 10.2.2.	<p>10.2.2 Vrste koje su odabrane za obnovu su u skladu sa ciljevima obnavljanja i ciljevima gospodarenja.</p> <p>Provjera dokumentacije - Planovi gospodarenja šumskim resursima (fokus na plan obnove/pošumljavanja) - Elaborati o opravdanosti za korištenje alohtonog sadnog materijala (ako postoje)</p> <p>Konsultacije sa: - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume</p>
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>10.10.2 Aktivnostima na uzgajanju šuma se upravlja na način da se osigura zaštita okolišnih vrijednosti identificiranih u Kriteriju 6.1. ----- Provjera dokumentacije - Planovi gospodarenja šumskim resursima (fokus na planove uzgajanja i iskorištavanja šuma, te doznaku stabala)</p> <p>Provjera na terenu aktivnosti uzgajanja i iskorištavanja šuma (npr. koje tehnologije i tehnike se koriste u svrhu minimalnog narušavanja puteva, tla, staništa i biljaka, primjena animala i žičara gdje je to nužno itd.)</p> <p>Konsultacije sa: - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume</p>	Uvažena je primjedba da je u tekst verifikatora potrebno uključiti konsultacije sa interesnim grupama.	<p>10.10.2 Aktivnostima na uzgajanju šuma se upravlja na način da se osigura zaštita okolišnih vrijednosti identificiranih u Kriteriju 6.1. ----- Provjera dokumentacije - Planovi gospodarenja šumskim resursima (fokus na planove uzgajanja i iskorištavanja šuma, te doznaku stabala)</p> <p>Provjera na terenu aktivnosti uzgajanja i iskorištavanja šuma (npr. koje tehnologije i tehnike se koriste u svrhu minimalnog narušavanja puteva, tla, staništa i biljaka, primjena animala i žičara gdje je to nužno itd.)</p> <p>Konsultacije sa: - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Konsultacije sa interesnim grupama.</p>
Centar za životnu sredinu,	10.10.3 Uznemiravanje ili štete na vodenim tokovima, vodenim površinama, zemljištima, rijetkim i ugroženim vrstama, staništima, ekosistemima i vrijednostima krajolika se sprečavaju, ublažavaju ili popravljaju	Uvažena je primjedba da je u tekst verifikatora potrebno uključiti konsultacije sa interesnim grupama.	10.10.3 Uznemiravanje ili štete na vodenim tokovima, vodenim površinama, zemljištima, rijetkim i ugroženim vrstama, staništima, ekosistemima i vrijednostima krajolika se sprečavaju, ublažavaju ili popravljaju pravovremeno i

Banjaluka	<p>pravovremeno i prilagođavaju se aktivnosti gospodarenja kako bi se spriječile dalja šteta.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi, projekti i programi usmjereni na sprečavanje, ublažavanje i popravljjanje negativnih uticaja aktivnosti gospodarenja na biodiverzitet, okolišne i pejzažne vrijednosti. <p>Provjera na terenu realizovanih planova, projekata i programa (npr. prevencija erozionih procesa, obnova staništa, sanacija vodenih tokova i sl.)</p> <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume 		<p>prilagođavaju se aktivnosti gospodarenja kako bi se spriječile dalja šteta.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi, projekti i programi usmjereni na sprečavanje, ublažavanje i popravljjanje negativnih uticaja aktivnosti gospodarenja na biodiverzitet, okolišne i pejzažne vrijednosti. <p>Provjera na terenu realizovanih planova, projekata i programa (npr. prevencija erozionih procesa, obnova staništa, sanacija vodenih tokova i sl.)</p> <p>Konsultacije sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stručnim službama organizacije koja gospodari/vlasnikom šume - Konsultacije sa interesnim grupama
Centar za životnu sredinu, Banjaluka	<p>10.11.1 Implementiraju se prakse iskorištavanja šuma i korištenja drvnih i nedravnih proizvoda na način da se štite okolišne vrijednosti identificirane u Kriteriju 6.1.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima (fokus na planove iskorištavanja šuma i nedravnih proizvoda) - HCVF elaborati <p>Provjera na terenu postojanja šteta na okolišnim vrijednostima uzrokovanih aktivnostima gospodarenja</p>	Uvažena je primjedba da je u tekst verifikatora potrebno uključiti konsultacije sa interesnim grupama.	<p>10.11.1 Implementiraju se prakse iskorištavanja šuma i korištenja drvnih i nedravnih proizvoda na način da se štite okolišne vrijednosti identificirane u Kriteriju 6.1.</p> <p>-----</p> <p>Provjera dokumentacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planovi gospodarenja šumskim resursima (fokus na planove iskorištavanja šuma i nedravnih proizvoda) - HCVF elaborati <p>Provjera na terenu postojanja šteta na okolišnim vrijednostima uzrokovanih aktivnostima gospodarenja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Konsultacije sa interesnim grupama